

De ontwikkeling van beroepsziekten in de bouw in de periode 2010-2014

Incidence rates of occupational diseases in the Dutch construction sector, 2010-2014

H.F. van der Molen, S.C. de Vries, S.J. Stocks, et al. *Occup Environ Med* 2016; 73: 350-352.

De sector bouwnijverheid kent het grootste risico op bedrijfsongevallen en beroepsziekten. Met de toenemende gemiddelde leeftijd van bouwvakkers en dus hogere cumulatieve blootstellingen, kunnen de kansen op beroepsziekten stijgen. In Nederland is in de cao vastgelegd dat werknemers in de sector bouw gebruik kunnen maken van Preventieve Medische Onderzoeken (PMO's). Bedrijfsartsen melden aan de hand van richtlijnen aandoeningen als mogelijke of zekere beroepsziekten aan Arbouw. Meer dan 90% van de beroepsziekten die in preventiezorg worden gemeld, worden bij PMO's vastgesteld, minder dan 10% tijdens arbeidsgezondheidskundige consulten. Beroepsziekten in de sector bouw die tijdens verzuim worden vastgesteld, worden niet aan Arbouw gemeld. Arbouw geeft de meldingen door aan het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB).

De auteurs onderzochten de incidentie van beroepsziekten en de trends van nieuwe beroepsziekten in de sector bouwnijverheid op basis van de meldingen bij PMO's die in de periode 2010 tot en met 2014 zijn uitgevoerd. De incidentie is gedefinieerd als het aantal nieuwe beroepsziekten gedeeld door het aantal uitgevoerde PMO's. Omdat er ook in de preventiezorg van de sector bouwnijverheid nulmelders onder de bedrijfsartsen zijn, pasten de auteurs in hun analyses een correctie toe voor niet gemelde beroepsziekten bij PMO's onder bouwvakkers die door niet-meldende bedrijfsartsen werden onderzocht. Deze PMO's werden als *missing data* beschouwd waarvoor in de noemer van de berekende incidentie werd gecorrigeerd.

In de periode 2010-2014 werden 18.380 nieuwe beroepsziekten vastgelegd bij ongeveer 150.000 PMO's. De incidentie is 130 beroepsziekten per 1000 PMO's. De meest voorkomende beroepsziekten zijn lawaaigehoorverlies (81,3 per 1000 PMO's), rugklachten (7,5 per 1000), artrose (6,9 per 1000), RSI (voor elleboog en schouder; 6,4 per 1000), stress en burn-out (3,4 per 1000), contacteczeem (2,1 per 1000) en astma/COPD 1,3 per 1000). De trend in de periode 2010-2014 is dat de incidentie van lawaaigehoorverlies met 7% toenam en die van contacteczeem met 19%. De overige groepen beroepsziekten lieten een stabiel patroon aan jaarlijkse meldingen van nieuwe gevallen zien.

Zoals de auteurs opmerken kunnen de cijfers beïnvloed zijn door selectiebias. Slechts de helft van de werknemers maakt gebruik van de mogelijkheid tot Preventief Medisch Onderzoek. Jongeren en werknemers van kleine bedrijven zijn ondervertegenwoordigd. Het valt op dat de incidentie van lawaaigehoorverlies in de Nederlandse bouw is toegenomen, terwijl de trend in Europa sinds jaren is dat de aantallen nieuwe gevallen van lawaaigehoorverlies afnemen. De toename van gemelde gevallen van contacteczeem kan worden toegeschreven aan verbeterde diagnostiek én aan het feit dat werknemers met contacteczeem zelden stoppen met werken in de bouw. De lage incidentie voor stress en burn-out kan worden toegeschreven aan beperkingen in de gekozen methode: alleen meldingen uit PMO's zijn gebruikt en geen meldingen uit arbeidsgezondheidskundige en verzuimconsulten.

Cees Everaert